

PharmDr. René Mach

Kašel může být triviální symptomem, provázející banální onemocnění, ale může být také příznakem závažného onemocnění. Cílenými dotazy lze v lékárně rozlišit závažnost kašle a případně upozornit pacienta na nutnost lékařského vyšetření.

Kazuistika 1

Maminka se čtyřletým chlapcem, který trpěl kašlem, navštívili lékárnou s prosbou o radu.

Otázky, které by měly následovat od lékárníka nebo farmaceutické laboranky:

- Je to noční kašel? (může ukazovat na astma)
- Má někdo v rodině astma?
- Vykašlává hleny? (bakteriální infekce dýchacích cest)
- Vykašlává velké množství hlenu? (velké množství hlenu někdy s příměsí krve může ukazovat na bronchiektázii)
- Je to suchý kašel? (pravděpodobně, nekomplikovaná infekce horních cest dýchacích)
- Je slyšet sípání? (astma nebo zánět průdušinek)
- Jí a pije normálně? (ukazuje na závažnost onemocnění)

V tomto případě bylo zjištěno, že kašel je neproduktivní a netrvá dlouho. Jedná

se pravděpodobně o virovou infekci. Byl doporučen butamirát při obtěžujícím kašli a paracetamol při horečce. Při zhoršení kašle nebo přetrvávajícím kašli delším než dva týdny byla doporučena návštěva dětského lékaře.

Kazuistika 2

Pacient starší 60 let navštívil lékárnou. Má potíže s kašlem.

Otázky lékárníka nebo farmaceutické laboranky:

- Kouříte nebo kouřil jste někdy?
- Je to suchý kašel nebo vykašláváte hleny?
- Jak dlouho kašel trvá?

Odpovědi může být několik:

- A. Produktivní kašel, netrvající dlouho se zelenými hleny.
- Jedná se pravděpodobně o bakteriální infekci.
- B. Kuřák s produktivním kašlem po mnoho let, zhoršující se v zimě, sputum je šedé, někdy zelené.

- Kouření je hlavním rizikovým faktorem onemocnění dýchacích cest a „kuřácký kašel“ je známkou CHOPN. Hemoptýza se může vyskytnout u dalších vážných onemocnění, nař. tumoru. V tomto případě se jedná pravděpodobně o akutní exacerbaci CHOPN.

C. Kuřák, s dlouhotrvajícím suchým kašlem, vykašlává krev (hemoptýza).

- Může se jednat o symptomy karcinomu (hemoptýza, bolesti na hrudi, ztráta váhy, apod.)

D. Nekuřák, s produktivním kašlem, hemoptýzou, ztrátou hmotnosti, nočním pocením.

- V tomto případě se může jednat o tuberkulózu.

E. Kašel a dušnost při mírné námaze a ulehnutí na lůžko.

- Pravděpodobně srdeční selhání.

F. Kašel, léčba chronického srdečního selhání ACE inhibitory.

- Příčina: kašel po ACEI nebo nedostatečná léčba srdečního selhání.

Při takovýchto odpovědích pacienta by měl lékárník vždy doporučit návštěvu lékaře.

PharmDr. René Mach
Lékárna Nemocnice Břeclav
U nemocnice 1, 690 74 Břeclav
e-mail: machrene@nembv.cz

